
Saksnr: 2020/76880-1
Saksbehandlar: Heidi Rosendahl
Dato: Lindebotten
26.02.2021

Til: Hovudutval for samferdsel og mobilitet

Frå: Fylkesdirektør for mobilitet og kollektivtransport

Orientering om rapporten *Verknadar av teknologiske endringar i samferdselssektoren – for Vestland fylke*

Som ein del av kunnskapsgrunnlaget til Regional Transportplan 2022-2033 (RTP) har ein utgreidd teknologiske trendar og framtidens transportsystem med særskilt fokus på Vestland fylke. Følgjande utgreiingsbehov frå planprogrammet til RTP omhandlar teknologi:

- *Avsnitt 5.2.9:* RTP skal greie ut konsekvensar av og tiltak knytt til ny teknologi, inkludert utbygging av ladeinfrastruktur¹.
- *Avsnitt 5.3.7:* Det skal gjennomførast ein Foresight for konsekvensar av teknologiske endringar for transportsystemet i Vestland.
- *Avsnitt 5.3.8:* RTP skal gjere greie for korleis fylkeskommunen skal ivareta dei nye oppgåvene knytt til flyruter og flyplassar, inkludert korleis fylket kan stimulere til innovasjon i bransjen.

Utgreiingsbehova er svart ut i rapporten *Verknadar av teknologiske endringar i samferdselssektoren - for Vestland fylke* (vedlegg). Rapporten gir først ein oversikt over trendar innanfor transport og reisemønster, samfunnstrender og politisk styring og dernest teknologiske trendar. Dei fire teknologiske hovudtrendane *elektrifisering, autonomi, samhandlande intelligent transportsystem (ITS)* og *delingsmobilitet* er henta frå mellom anna Ekspertutvalet sin rapport *Teknologi for berekraftig bevegelsesfrihet og mobilitet* frå 2019. Rapporten presenterer dernest ulike framtidsscenario for samferdselsektoren i Vestland fylke i 2033. Det er bygd opp tre ulike scenario som syner tre ulike moglege teknologiske utviklingsretningar, kvar med sine spesifikke drivarar, hindringar, særtrekk og konsekvensar for mobilitet og transport. I tillegg vert det presentert framtidsscenario for åra 2024 og 2028, som ein «fot i bakken» på veg mot 2033. Til slutt i rapporten vert det sett på kva moglege konsekvensar dei ulike teknologiske utviklingsbanane kan få for Vestland fylkeskommune sine ansvarsområde innan samferdselsektoren.

Framsteg innan nye teknologiar, som autonome køyretøy (AV), e-handel og delingsøkonomi, vil få djupe effektar ikkje berre på korleis vi lever, bevegar oss og nyttar tida vår, men også på den fysiske utforminga av samfunnet rundt oss (til dømes arealbruk, vegutforming, parkering og bustadbygging). Desse endringane vil få store implikasjonar for politikk, inntekter, finansiering og investering. Politisk styring er eit viktig verkemiddel for å ta grep om utviklinga og stimulere til endring i brukaratferd og -haldningar. Eit døme er å innføre «gamification» (belønningssystem) for å stimulere folk til å nytta sykkel og gonge slik at utstrekkt bruk av elektriske transportmiddel ikkje får negative konsekvensar for folkehelsa.

---

¹ Fagområdet *ladeinfrastruktur* er ikkje svart ut i teknologirapporten ettersom dette fagområdet er vurdert ivareteke i mellom anna Strategi for vidare utvikling av hurtigladetilbodet i Vestland fylke, vedteke i fylkesutvalet 26.03.20

Manglande kunnskap om og erfaring med teknologiske løysingar på vedtakspunktet og lang levetid for infrastrukturen, inneber ein stor risiko med tanke på teknologival og investeringar. Fylkeskommunen kan også risikere å bli låst til ein gitt teknologi, dersom ein investerer for tidleg i mobilitetssystem og infrastruktur med løysingar som visar seg å ikkje vere kompatible med kommande ny teknologi. I teknologirapporten vert det framheva fem risikoreduserande tiltak/temaområde som vert anbefalt å ha eit medvite forhold til, for å redusere risiko for feilinvesteringar som følgje av den raske teknologiske endringstakten:

- Effektive og korte planprosessar
- Robust og fleksibel infrastruktur
- Standardisering
- FoU og pilotering
- Fokusere på mål versus løysing

Rapporten synleggjer at me kan forvente at teknologiske endringar vil ha store konsekvensar innan samferdselssektoren. Det er difor viktigare enn nokon gong å ikkje foreta investeringar og prioriteringar basert på ein tankegang om at samferdslesektoren i framtida blir lik som i dag. Kommande endringar kan til ei viss grad styrast og dei kan handterast, men dei kan ikkje stansast. Rapporten Verknadar av teknologiske endringar i samferdselssektoren - for Vestland fylke er i så måte eit viktig bidrag i den vidare planlegginga av transportsystemet og vil hjelpe fylkeskommunen å legge til rette for ny teknologi innan samferdselssektoren og gjere dei rette investeringane i planperioden fram mot 2033.